

περιέγραψαν τὰ στοιχεῖα τῆς προμελέτης. Βλέπομεν δὲ ὅτι ἐὰν περὶ τῶν κατὰ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων ἐδίκάζον οἱ κατὰ τόπον κριταὶ καὶ οἱ ἱερεῖς, τὰ περὶ φόνου ὅμως διέκρινεν ἡ συναγωγή τοῦ λαοῦ, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ προφανῶς εἰς τὴν διὰ τῶν ὀρκωτῶν ἐκδίκασιν.

Ἄλλ' ἵνα κατανόησῃ τις ἀκριβῶς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑβραϊκοῦ Δικαίου, καὶ τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νεωτέρων θεσμοθεσιῶν, ἐπ' ἀνάγκης οὐχὶ μόνον νὰ διακριθῶσι καὶ συλλεχθῶσιν ἐπιμελῶς αἱ παντοῖαι πολιτικαὶ διατάξεις αἵτινες εἰσὶ διεσκορπισμέναι εἰς τὰ βιβλία τῆς Γραφῆς, διαφωτιζόμεναι διὰ τῆς συμπαραβολῆς τῶν διαφορῶν χωρίων, ἀλλὰ καὶ νὰ καταταχθῶσι τὰ οὕτω συλλεχθέντα στοιχεῖα καθ' ἡν μέθοδον ἐν γένει περεδέχθησαν αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι εἰς τοὺς διαφοροὺς τῶν κώδικας.

Τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπομένου Διαγράμματος, ὅπερ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπλοῦν δοκίμιον ἐκτενεστέρας πραγματείας, ἐν ᾗ, παραθέτοντες αὐτὰ τὰ γραφικὰ χωρία καὶ ἀναπτύσσοντες τὴν ὕλην διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ τοῦ νεωτέρου δικαίου ἀρχῶν τε καὶ διατάξεων, προτιθέμεθα νὰ δώσωμεν ὅσον οἶόν τε πλήρη τὴν ἐκθεσιν τοῦ Ἑβραϊκοῦ Δικαίου, ὑπὸ τὴν τριπλὴν ἐποψίν τοῦ πολιτεύματος, τῶν πολιτικῶν νόμων, καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου ὀργανισμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας παρὰ τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ λαῷ, τοῦ ὁποίου οἱ θεσμοὶ ἰσχυρῶς ἐπενήργησαν οὐχ ἥττον εἰς τὰ ἥθη ἢ εἰς τοὺς νόμους τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν.

ΜΙΧΑΗΛ ΙΔΡΩΜΕΝΟΣ.

ΕΒΡΑΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Α'. ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

—ooo—

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ δημοσιεύσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν νόμων.

α. Ἐγγράφαις, γραφῇ καὶ ἀνάγνωσις τῶν νόμων ἐπ' ἐκκλησίας (Δευτερονόμ. κζ', 1—8—λά. 9—13 καὶ 24—26).

β. α Δικαίωσις μία ὑμῶν ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ ἐγγλωτίῳ * (Λευϊτ. κδ'. 22).

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ γάμου καὶ διαζυγίου.

α. Ἀπαγορεύσεις γάμου.

1 Κωλύματα γάμου ἕνεκα συγγενείας (Λευϊτ. ιγ', 1—21).

2. Ἀπαγόρευσις τοῦ μετὰ ἐταίρας ἢ ἀποβεβλημένης γάμου τῶν ἱερέων, καὶ τοῦ μετὰ χήρας γάμου τοῦ ἀρχιερέως (Λευϊτ. κἀ. 7—8 καὶ 13—15).

3. Ἀπαγόρευσις εἰς τὰς θυγατέρας, τὰς ἐν ἐλ-

αὐτῶν τοῦ ὑπανδρεύεσθαι εἰς ξένην φυλὴν (Ἀριθ. λς'. 8—9).

4. Ἀπαγόρευσις τοῦ μετ' ἄλλοφύλων γάμου (Λευϊτ. κ'. 1—5 καὶ Δευτερονόμ. ζ').

β'. Ὑποχρέωσις τοῦ ἀδελφοῦ ἵνα νυμφευθῇ τὴν χηρεύσαν γυναικαδέλφην του, ἐὰν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπεθίῃ ἄτεκνος, ὅπως τῷ ἀναστήσῃ σπέρμα (Δευτερονόμ. κέ. 5—10).

ΣΗΜ. Τοῦτο ἦν ἔθος πατριαρχικόν. (Γένεσι. λή. 8—14 κτλ.) Ἐπράττε δὲ τὴ αὐτῇ, ἐν ἐλλείψει ἀδελφοῦ, καὶ ὁ ἐγγύτερος συγγενής· ἢ τούτου ἐπισήμως παραιτουμένου, ὁ μετ' αὐτὸν πλησιέστερος (Ρούθ. δ'. 1—10).

γ'. Διαζύγιον. Ὁ ἀνὴρ ἔχων αἰτίας δυσχερεσίας κατὰ τῆς γυναίκος, ἠδύνατο διαζευχθῆναι ἀπ' αὐτῆς, ἥτις ἐπετρέπετο ἵνα λάβῃ ἕτερον ἄνδρα· ἀλλ' ὁ πρῶτος οὐκ ἠδύνατο ἀναλαβεῖν τὴν διαζευχθεῖσαν. (Δευτερονόμ. κδ' 1—4).

δ'. Ἡ πολυγαμία ἐπετρέπετο, ὡς ἔθος παρὰ τοῖς πατριαρχαῖς, καὶ οὐδὲν περὶ τούτου ἀναφέρεται ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως. (Κριταὶ ἡ. 30—31. Βασιλ. Α'. α. 1, 2 καὶ κέ. 42, 43. Βασιλ. Β'. β'. 1, 2 καὶ γ'. 2—6 καὶ 13—15 καὶ ε. 13. Βασιλ. Γ'. ια. 3. Παραλειπ. Βασιλ. Ἰούδα Β'. ια. 21 καὶ ιγ'. 21).

ε. Προῖξ. Κατὰ τὰ πατριαρχικά ἔθιμα, διατηρηθέντα καὶ μετὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, αἱ γυναῖκες δὲν ἔφερον προῖκα εἰς τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οὗτοι προσέφερον τὰ γαμήλια δῶρα· ἢ ἄλλως δι' ὑπηρεσίας ἀνεπλήρουν τὸ τοιοῦτο χρέος (Γένεσι. κδ'. 22 καὶ 53. κθ'. 15—19 καὶ 27—29. Βασιλ. Α'. ιη. 25).

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ πατρικῆς ἐξουσίας.

α. Ἐντολὴ τοῦ τιμᾶν τοὺς γονεῖς (Ἐξοδ. κ'. 12. Δευτερονόμ. ε. 16).

β'. Οἱ κατὰ τῶν γονέων ἀσεβοῦντες ἐθνατοῦντο (Λευϊτ. κ'. 9. Δευτερονόμ. κἀ. 18—21).

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ ἀργυρωνήτων καὶ δούλων.

α. Ὅροι ὑφ' οὗς ἐπετρέπετο ἡ δουλεία τῶν ἀργυρωνήτων Ἑβραίων (Ἐξοδ. κἀ. 1—11). Ἀπελευθέρωσις αὐτῶν (Λευϊτ. κέ. 39—43 καὶ 47—55. Δευτερονόμ. ιέ. 12—18).

β'. Ἡ δουλεία τῶν ἀλλοτρίων ἐπετρέπετο, (Λευϊτ. κέ. 44—46).

γ'. Ἡ ἀπόδοσις δούλου δραπέτου ἀπηγορεύετο (Δευτερονόμ. κγ'. 15, 16).

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ κληρονομιῶν.

α. Ἡ θυγάτηρ ἐκκληρονομεῖ μόνον ἐν ἐλλείψει υἱοῦ. (Ἀριθ. κζ'. 8).

β'. Κληρονομία τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν (Ἀριθ. κζ'. 9—11).

γ'. Ὁ πρωτότοκος εἶχε διπλὴν μερίδα (Δευτερονόμ. κβ'. 15—17).

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Περὶ ἀγοροπωλείας.

α. Ἀναπαλλοτρίωτον τῶν λευϊτικῶν ἀγρῶν (Λευϊτ. κβ'. 34).

β. Ἐξαγορά τῶν πωληθέντων κτημάτων (Λευϊτ. κβ'. 25 — 27 καὶ 31 — 33). Ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὰς οἰκίας τῶν τετειχισμένων πόλεων (Αὐτόθι 29, 30).

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ δανείου.

Τὸ ἐπὶ τόκῳ δάνειον ἀπαγορεύετο μεταξὺ τῶν Ἑβραίων (Ἐξοδ. κβ'. 25. Λευϊτ. κβ'. 35 — 38. Δευτερονόμ. κγ'. 19). Ἀλλ' ἐπετρέπετο πρὸς τοὺς ἄλλοτρίους (Δευτερονόμ. κγ'. 20).

ΚΕΦ. Η'.

Περὶ ἐνεχυρώων.

α. Ἀπαγόρευσις ἐνεχυριάσεως τοῦ ἱματίου τῆς χήρας (Δευτερονόμ. κδ'. 17).

β. Τὰ ἐνεχυρισθέντα ἱμάτια τοῦ πένητος ἔπρεπε νὰ τῷ ἀποδοθῇ τὸ αὐτὸ ἑσπέρας (Ἐξοδ. κβ'. 26, 27. Δευτερονόμ. κγ'. 12, 13).

γ. Ἀπαγόρευσις ἐνεχυριάσεως μύλου ἢ ἐπιμυλίου (Δευτερονόμ. κδ'. 6).

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ παραγραφῆς.

α. Ἀφαιρέσις τῶν ὀφλημάτων ἀνὰ πᾶν ἑβδομον ἔτος μεταξὺ τῶν Ἑβραίων· ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τοὺς ἄλλοτρίους (Δευτερονόμ. ιε'. 1—11).

β. Ἐπανέλευσις τῶν ἐκποιτηθέντων κτημάτων πρὸς τοὺς ὀφειλέτας κατὰ πᾶν πεντηκοστὸν ἔτος (Λευϊτ. κβ'. 13—17 καὶ 23—33).

—ooo—

Β'. ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ.

ΤΙΤΛΟΣ Α'.

Περὶ ποινῶν ἐν γένει.

α. Προσωπικὴ εὐθύνη. « Οὐκ ἀποθνήσκουσι πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθνήσκουσι ὑπὲρ πατέρων· ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθνήσκει » (Βασιλ. Δ'. ιδ'. 6).

β. Ταυτόποινον. (Ἐξοδ. κβ'. 24, 25. Λευϊτ. κδ'. 17—19. Δευτερονόμ. ιθ'. 16—21). Ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τοὺς οἰκέτας. (Ἐξοδ. κβ'. 26, 27). Ἀπαγόρευσις λύτρων ὑπὲρ τοῦ φονέως ὅστις ἔπρεπε νὰ θανατωθῇ (Ἀριθ. λβ'. 31—31).

γ. Μιστίγωσις. Οὐδόλως ἐπετρέπετο ἵνα ὑπερβῇ τὰς τεσσαράκοντα πληγὰς (Δευτερονόμ. κβ'. 1—3).

δ. Θάνατος.

1. διὰ μαχαίρας (Δευτερονόμ. ιγ'. 12 — 15).

2. διὰ λιθοβολισμοῦ.

α) κατὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀποστασίας καὶ εἰδωλολατρίας. (Δευτερονόμ. ιγ'. 6—11 καὶ ιζ'. 2—7).

β) κατὰ τῆς βλασφημίας. (Λευϊτ. κδ'. 15, 16 καὶ 23).

γ) κατὰ τῆς παραθέσεως τοῦ Σαββάτου (Ἀριθ. ιε'. 32—36).

δ) κατὰ τῆς νόμῳ τῆς μὴ παρθένου καὶ τῆς μνηστῆς ἥτις παρεβίασε τὴν πίστιν, καὶ τοῦ συνενόχου αὐτῆς ἐν πόλει. (Δευτερονόμ. κβ'. 20 — 24.)

3. διὰ κατακαύσεως.

1) Κατὰ θυγατρὸς ἱερέως ἐκφυλισθείσης (Λευϊτ. κβ'. 9) καὶ ἐν γένει ἴσως κατὰ ἐταίρας, ὅπερ ἦν παλαιὸν ἔθος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἰούδα κατὰ τῆς Θάμαρ (Γένεσ. λη'. 24).

2) Ὁ λαβὼν γυναῖκα καὶ συνάμα τὴν μητέρα αὐτῆς κατεκαίετο μετ' αὐτῶν. (Λευϊτ. κ', 14).

4. διὰ σταυρώσεως. — Ὁ σταυρικὸς θάνατος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἀτιμότερος πάντων· ἀλλ' ὁ σταυρωθεὶς ἔπρεπε νὰ θάπτεται αὐθημερὸν (Δευτερονόμ. κβ'. 22—23). « Ὅτι κατηραμένος ὑπὸ Θεοῦ πᾶς κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου. »

δ'. Πρόστιμον.

1) Ἐπεβάλλετο κατὰ τοῦ συκοφαντήσαντος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς μὴ παρθένον, καὶ κατὰ τοῦ βιάσαντος κόρην ἀμνήστευτον· εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐκπληρόνετο εἰς τὸν πατέρα τῆς γυναικός· ὁ δὲ συκοφάντης ἢ βιαστής ὑπεχρεοῦτο νὰ τὴν ἔχη γυναῖκα χωρὶς νὰ δύναται ποτὲ νὰ τὴν ἀποπέμψῃ (Δευτερονόμ. κβ'. 13—19 καὶ 28, 29.)

2) Κατὰ τῶν διαπληκτιζομένων οἵτινες ᾔθελον τυχαίως ἐπιφέρει καὶ ἀπλῶς τὴν ἐξάμβλωσιν γυναικός (Ἐξοδ. κβ'. 22.)

—ooo—

ΤΙΤΛΟΣ Β'.

Περὶ ἐγκλημάτων καὶ ποινῶν κατ' εἶδος.

ΚΕΦ. Α'.

Ἐγκλήματα κατὰ τῆς θρησκείας.

α. Εἰδωλολατρεία.

1. Οἱ λατρεύοντες θεοῖς ἑτέροις ἐξωλοθρεύοντο διὰ λιθοβολισμοῦ (Ἐξοδ. κβ'. 20. — Δευτερονόμ. ιζ'. 2—7.)

2. Ὁ προσκαλὼν εἰς τὴν λατρείαν ἑτέρων θεῶν ἐλιθοβολεῖτο ὑπὸ τε τῶν συγγενῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ. (Δευτερονόμ. ιγ'. 6—11.)

3. Ἐάν πόλις τις ἀπεστᾶται ἀπὸ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, οἱ μὲν κάτοικοι αὐτῆς ἀπεκτείνοντο, ἡ δὲ πόλις καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν κατεκαίοντο. (Δευτερονόμ. ιγ'. 12—16.)

β. Βλασφημία.

Ὁ βλασφημῶν τὸ ὄνομα Κυρίου ἐλιθοβολεῖτο

ὑπὸ πάσης τῆς συναγωγῆς. (Λευϊτ. κδ'. 15, 16.)

γ'. Ψευδοπροφητεία.

1. Οἱ ψευδοπροφῆται ἐθανατόνουντο. (Δευτερονόμ. ιγ'. 1—5 καὶ ιθ'. 20—22.)

2. Ἀπκγόρευσις παντός εἵδους μαντείας καὶ οἰωνοσκοπείας. (Δευτερονόμ. ιθ'. 9—14.) Οἱ φαρμακοὶ ἐθανατόνουντο. (Ἐξοδ. κβ'. 18.) Οἱ ἐργαστήριμοι καὶ ἐπακίδοι ἐλιθοβολοῦντο. (Λευϊτ. κ' 6. καὶ 27.)

δ'. Παράδοξις τοῦ Σάββατου.

Ἐντολὴ τοῦ Σάββατισμοῦ ἐπὶ ποινῇ θανάτου. (Ἐξοδ. λα'. 12—15 καὶ λέ. 2.) Λιθοβολισμὸς τοῦ παραδοιάσαντος τὸ Σάββατον. (Ἀριθ. ιε'. 32—36.)

ΚΕΦ. Β'.

Ἐγκλήματα κατὰ τῆς Δικαιοσύνης.

α'. Ἀπειθεία.

Ὁ ἀπειθῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἱερέως ἢ τοῦ κριτοῦ ἐθανατοῦτο. (Δευτερονόμ. ιζ'. 8—13.)

β'. Ψευδομαρτυρία καὶ συκοφαντία.

1. Ὁ ψευδομάρτυς καὶ ὁ συκοφάντης ἐτιμωρεῖτο καθ' ὅν τρόπον ἐπονηρεύσατο τῷ πλησίον ποιῆσαι. (Δευτερονόμ. ιθ'. 16—21.)

2. Ὁ συκοφαντήσας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὥς μὴ παρθένον ὑπεβάλλετο εἰς πρόστιμον πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ὑπεχρεοῦτο νὰ τὴν ἔχῃ ἐφ' ὄρου ζωῆς (Δευτερονόμ. κβ'. 13—19.)

ΚΕΦ. Γ'.

Ἐγκλήματα κατὰ τῶν ἠθῶν.

α'. Παρὰ φύσιν ἀσέλγεια.

Ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου. (Λευϊτ. κ'. 13.)

β'. Κτηνοδατία.

Ἰσαύτως. (Ἐξοδ. κβ'. 19. Λευϊτ. κ'. 15, 16.)

ΚΕΦ. Δ'.

Ἐγκλήματα κατὰ τῆς οἰκογενείας.

α'. Μοιχεία.

Ποινὴ ὁ θάνατος. (Λευϊτ. κ'. 10. Δευτερονόμ. κβ'. 22.)

β'. Αἰμομιξία.

Ἰσαύτως. (Λευϊτ. κ'. 11, 12, 14, 17, 19, 20.)

Ὁ λαβὼν γυναῖκα καὶ συνάμα τὴν μητέρα αὐτῆς κατεκαίετο μετ' αὐτῶν. (Λευϊτ. κ'. 14.)

Ἡ μετὰ τῆς γυναικαδέλφης ἐνώσις (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως περὶ ἧς εἶρηται ἐν § 6'. τοῦ Β'. κεφ. τῶν Πολ. Νόμ. περὶ γάμου, κτλ.) ἔκειτο ὑπὸ τῆς κατάραν τῆς ἀτεκνίας. (Λευϊτ. κ'. 21.)

γ'. Παρνεία.

1. Ἡ μὴ παρθένος λιθοβολεῖται ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ τοῦ νυμφίου. (Δευτερονόμ. κβ'. 20, 21.)

2. Παρθένος μεμνηστευμένη καὶ μετ' ἄλλου παρεκτρεπομένη λιθοβολεῖται μετ' αὐτοῦ. (Δευτερονόμ. κβ'. 23, 24.)

3. Θυγάτηρ ἱερέως φαῦλα πράξασα κατεκαίετο. (Λευϊτ. κἀ. 9.)

δ'. Ἀπάτη.

Ὁ ἀπατήσας παρθένον ἀμνήστευτον ὑπεχρεοῦτο νὰ προικίσῃ αὐτὴν καὶ τὴν λάβῃ γυναῖκα, συναινούντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς. (Ἐξοδ. κβ'. 16, 17.)

ε'. Βιασμός.

1. Ὁ βιάσας παρθένον ἀμνήστευτον ὑπεβάλλετο εἰς πρόστιμον πενήτηντα διδράχμων ἀργυρίου πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ὑπεχρεοῦτο νὰ τὴν νυμφευθῇ, μὴ δυνάμενος πώποτε νὰ τὴν διαζευχθῇ. (Δευτερονόμ. κβ'. 28, 29.)

2. Ὁ ἐν πεδίῳ ἢ ἀγρῷ βιάσας παρθένον μεμνηστευμένην ἐθανατοῦτο (Δευτερ. κβ'. 25—27.)

ΚΕΦ. Ε'.

Ἐγκλήματα κατὰ ἀτόμων.

α'. Ἀνθρωποκτονία.

1. Διάκρισις μεταξὺ ἀκουσίου φόνου καὶ δολοφονίας. — Σύστασις φυγαδευτηρίων διὰ τὸν ἀκουσίως φονεύσαντα, ὅπως φυλαχθῇ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος (Ἀριθ. λέ. 9—29. Ἐξοδ. κἀ. 13).

2. Δολοφονία—χαρακτῆρες αὐτῆς: ἔχθρα—ἐνέδρα—προετοιμασία μέσων θανατηφόρων (Ἀριθ. λέ. 16—24). Ποινὴ ὁ θάνατος διὰ χειρὸς τοῦ συγγενοῦς τοῦ φονευθέντος, ὅταν ἤθελε συναντήσῃ τὸν φονέα. (Ἐξοδ. κἀ. 12 καὶ 14 — Λευϊτ. κδ'. 17 καὶ 21 — Ἀριθ. λέ. 16—21) — Ἀπαγόρευσις λύτρων ἐπὶ δολοφονίας (Ἀριθ. λέ. 31—34). — Ὁ δολοφόνος ἐθανατοῦτο κἂν ἤθελε καταφύγει ἐν αὐτῷ τῷ θυσιαστηρίῳ ἢ ἐν τινὶ τῶν ὀρισμένων φυγαδευτηρίων διὰ τοὺς ἀκουσίως φονεύσαντας (Ἐξοδ. κἀ. 12, 14. — Δευτερονόμ. ιθ'. 11—13).

3. Φόνος ἐξ ἀμελείας. — Ὁ ἀπέναντι τῆς αὐτῷ γενομένης διαμαρτυρήσεως μὴ ἀφκνίσας τὸν ταῦρον αὐτοῦ κερατιστὴν ὄντα, ὑπεβάλλετο εἰς λύτρα, ἢ ἐθανατοῦτο ὡς καὶ ὁ ταῦρος (Ἐξοδ. κἀ. 28—32).

Ἐκ τῆς προφυλάξεως, ἥτις ὀρίζετο εἰς τὸν οἰκοδομοῦντα, εἰκάζεται ὅτι ὁ παραμελήσας τὴν προφύλαξιν, ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ παραπλησίαν εὐθύνην. (Δευτερονόμ. κβ'. 8.)

4. Φόνος ἀργυρωνήτου. — Ἐὰν ὁ ἀργυρώνητος ῥαβδιζόμενος ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐθνησκεν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὁ κύριος ἐτιμωρεῖτο· οὐχὶ δέ, ἐὰν ὁ ῥαβδισθεὶς ἐπέζη μίαν ἢ δύο ἡμέρας (Ἐξοδ. κἀ. 20, 21).

5. Φόνος ἀνέθυνος — ἢν ὁ τοῦ κλέπτου, ἐν ὥρᾳ νυκτός καὶ ἐν διορύγματι (Ἐξοδ. κδ'. 2, 3). Καὶ ὡσαύτως ὁ τοῦ φονεύσαντος ἀκουσίως, ἐὰν ὑπαντάτο ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς τοῦ φονευθέντος ἐξω τῆς πόλεως τοῦ φυγαδευτηρίου (Ἀριθ. λέ. 26, 27).

β'. Σωματικαὶ βλάβαι.

1. Ἐτιμωροῦντο ἐν γένει διὰ τοῦ ταυτοποίνου. (Λευϊτ. κδ'. 19, 20.)

2. Ἐὰν ἐπροξένουν θεραπευτὴν ἀσθένειαν, ὁ αἷτιος ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ἀπότισιν τῆς ἀργίας καὶ εἰς τὰ ἱατρεῖα (Ἐξοδ. κἀ. 18, 19).

3. Ὁ τύπων τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐθανατοῦτο. (Ἐξοδ. κβ'. 15).

4. Ὁ πατάξας καὶ ἐκτυφλώσας τὸν δούλόν του, ἢ ἐκβελών τὸν ὀδόντα αὐτοῦ, ὑποχρεοῦτο νὰ τὸν ἀπελευθερώσῃ. (Ἐξοδ. κβ'. 26, 27).

5. Ἐξάμβλωσις περιστατικῶς ἐπενεχθεῖσα τῇ γυναικὶ ὑπὸ τῶν διαμνησμένων, ἐὰν ἐπέφερε θάνατον ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου, ἐὰν δὲ ἄλλας σωματικὰς βλάβας, διὰ τοῦ ταυτοποιήσας καὶ ἐὰν οὐδεμίαν βλάβην, διὰ προστίμου κατὰ διάκρισιν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. (Ἐξοδ. κβ'. 22—25).

γ'. Ἀπαγωγή.

Ἐδραίον πρὸς δουλαγωγείαν ἢ σωματεμπορίαν ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου (Ἐξοδ. κβ'. 17. Δευτερονόμ. κδ'. 7).

δ'. Ἰβρεῖς.

1. Ὁ αἷτιος κατηγορούμενος ἐπαιδεύετο διὰ μαστιγώσεως. (Δευτερονόμ. κβ'. 1—3).

2. Αἱ κατὰ τῶν γονέων ἐτιμωροῦντο διὰ θανάτου. (Ἐξοδ. κβ'. 16—Δευτ. κ'. 9).

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Ἐγκλήματα κατὰ τῆς ιδιοκτησίας.

Ἐτιμωροῦντο ἐν γένει δι' ἀποτίσεως.

α. Κλοπή.

Ὁ κλέπτης γενικῶς ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ διπλοῦ (Ἐξοδ. κβ'. 7).

Ἡ κτηνοκλοπία ἰδίως ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ἀποτίσεως τοῦ πενταπλοῦ ἢ τοῦ τετραπλοῦ, ἂν τὰ κλαπέντα ζῶα ἐσφάζοντο ἢ ἐπωλοῦντο παρὰ τοῦ κλέπτου· ἀπλῶς δὲ δι' ἀποτίσεως τοῦ διπλοῦ, ἐὰν αὐτὰ εὐρίσκοντο ζῶντα εἰς χεῖράς του. Εἰ δὲ ὁ κλέπτης οὐκ εἶχεν ἵνα πληρώσῃ, ἐπιπράσκετο ἀντὶ τοῦ κλέμματος (Ἐξοδ. κβ'. 1, 3, 4).

β'. Ἀπάτη.

Ἡ παραβίασις τῆς παρακαταθήκης ἀποδεικνυμένη δολίᾳ ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ διπλοῦ. Ἐὰν δὲ προέκυπτεν ἐκ κλοπῆς ἄλλου, ἢ ἐκ τινοῦ συμβάματος, καὶ χωρὶς ἀμελείας τοῦ θεματοφύλακος, οὗτος ἦν ἀνεύθυνος· ἀλλ' ὢν μισθωτὸς ἀπέβαλλε τὸν μισθὸν του. (Ἐξοδ. κβ'. 7—15).

γ'. Μετακίνησις ὀρίων.

Εἰζάγεται ὅτι ἐτιμωρεῖτο διὰ μαστιγώσεως (Δευτερονόμ. ιθ'. 14 καὶ κβ'. 1—3).

δ'. Ἐμπρησμός ἐξ ἀμελείας.

Ὁ αἷτιος ὑπεβάλλετο εἰς ἀποζημίωσιν (Ἐξοδ. κβ'. 6).

ε. Ζημιαί.

1. Αἱ ἐκ ἑορτικῆς προξενηθεῖσαι ἐπληρόνοντο διὰ τῶν καλλιτέρων προϊόντων τοῦ ζημιώσαντος (Ἐξοδ. κβ'. 5).

2. Κτηνοβλάβεια καὶ ζωοκτονία. — Ἐπέφερον τὴν ἀπότισιν δι' ὁμοίων ζώων ἢ διὰ χρημάτων. (Δευτ. κδ'. 18, 21).

3. Ζωοκτονία ἐξ ἀμελείας — Ἀπεζημιούτο διὰ χρημάτων· ἢ δὲ ἐκ κεραισμοῦ διὰ τῆς πώλησεως

τοῦ ζῶντος κτήνους καὶ τῆς διανομῆς τοῦ τιμήματος καὶ τοῦ τεθνηκότος μεταξὺ τῶν ιδιοκτητῶν (Ἐξοδ. κβ'. 33—36).

—ooo—

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Περὶ Κρίσεως.

ΚΕΦ. Α'.

Δικαστικὴ Ἐξουσία καὶ Ἀρμοδιότης.

Κατὰ πᾶσιν πόλιν ἦσαν διωρισμένοι κριταὶ διακρίνοντες τὰς συνήθεις διαφορὰς καὶ διενέξεις κατὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸν νόμον. (Δευτερονόμ. ις'. 18—20). Μετὰ τὴν αὐτῆς τῆς βασιλείας διωρίζοντο ὑπὸ τοῦ Βασιλέως (Παραλειπ. Βασιλ. Ἰούδα Β'. ιθ'. 5).

Αἱ ἀμφίβολοι καὶ δυσχερεῖς διενέξεις ἀνήγοντο εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἱερέων καὶ τοῦ κριτοῦ τῆς πρωτεύουσας. (Δευτερονόμ. ιζ'. 8—13). Αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν ἦσαν ὀριστικαὶ καὶ ἀπαρέγκλιτοι (Παραλειπ. Βασ. Ἰούδα Β'. ιθ'. 5—11).

Ἡ ἀνάκρισις τῶν κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐγκλημάτων ἀνήκεν εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς κατὰ καιρὸν κριτάς. (Δευτερονόμ. ιγ'. 13—15 — ιζ'. 1—5 — ιθ'. 16—19).

Ἡ συναγωγή διεκρίνε τὰ περὶ φόνου. (Ἀριθ. λέ. 12, 24—Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, κ'. 1—9).

ΚΕΦ. Β'.

Ἀποδείξεις.

1. Μαρτυρίαι. — Ὁ μοναδικὸς μάρτυς ἐφ' οἷα σὴν ἴσχυς κατὰ τὴν ἀπαράδεκτον. (Δευτερονόμ. ιθ'. 5). Ἰδίως δὲ ἐπὶ φόνου. (Ἀριθ. λέ. 30).

2. Ὁρκος. — Ἐπεβάλλετο εἰς τὸν θεματοφύλακα, ὅτι οὐδόλως ἐπονηρεύθη ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον, ἂν ποτε ὑπὸ ἀγνώστων ἤθελε κλαπῇ, ἢ ἂν ἦτο ἀγνώστος ἢ αἰτία τῆς ἀπωλείας ἢ τῆς φθορᾶς της. (Ἐξοδ. κβ'. 7—11).

ΚΕΦ. Γ'.

Ἐκτέλεισις.

1. Ἡ μαστιγώσις ἐξετελεῖτο ἐνώπιον τῶν κριτῶν (Δευτερονόμ. κβ'. 1—3).

2. Ὁ λιθοβολισμὸς ἐγένετο ὑπὸ τῆς συναγωγῆς τοῦ λαοῦ ἐξω τῆς παρεμβολῆς, ἢ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως. (βλ. τὰς παραθέσεις τίτλ. Α'. Θάνατος διὰ λιθοβολισμοῦ).

3. Ὁ φονεὺς ἐθανατοῦτο ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς τοῦ φονευθέντος, ὅταν ἤθελε συναντηθῇ μετ' αὐτοῦ. (Ἀριθ. λέ. 19, 21).

(Ἐπεται τὸ τέλος.)